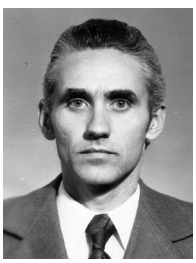
Andrei CRIJANOVSCHI

Catedra *Eugenio Coseriu*, la Montevideo

A.C. – lingvist-lexicograf, filolog; profesor de limbi romanice. Autor: *Manual elemental de gramática histórica española, Dicționar de dificultăți ale limbii române, Profesorul Nicanor Rusu.* Coautor: *Antologia de la Literatura Española* (2 vol.).

O știre mult așteptată ne-a parvenit în toamna anului trecut – din mica țară latinoamericană, Uruguay, – despre înființarea la Universitatea din Montevideo a CATEDREI LIBERE DE STUDII UMANISTICE „EUGENIO COSERIU". După cum bine se știe, în această Universitate, după studiile făcute în Italia, obținând două doctorate – unul în Litere în 1944, altul în Filosofie în 1949 –, Eugeniu Coșeriu a lucrat ca profesor de Lingvistică generală și indoeuropeană și a fost numit primul director și fondator al Departamentului de Lingvistică al Institutului de Filologie al Universității.

Anume anii montevideeni (1951-1962) sunt cea mai fecundă perioadă a creației marelui nostru compatriot, ani în care au fost scrise lucrările originale de amploare: *Sistem, normă și vorbire* (1952), *Formă și substanță ale sunetelor limbajului* (1954), *Geografie lingvistică* (1956), *Logicism și antilogicism în gramatică* (1957), *Determinare și cadru* (1957), *Sincronie, diacronie și istorie* (1958), *Teorie a limbajului și lingvistică generală* (1962). Aceste lucrări fundamentale au servit drept punctul de plecare a ceea ce E. Coșeriu a creat ulterior, de-a lungul vieții sale.

Inițiativa fondării *Catedrei* a venit din partea Facultății de Studii Umanistice și ale Educației a

BDD-A27850 © 2018 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:53:26 UTC)

Universității Republicii Uruguay, a Universității din Chile și a Universității din Córdoba (Argentina).

Obiectivele principale ale *Catedrei „Eugenio Coșeriu"* sunt de a evoca și cinsti memoria ilustrului filolog și umanist, de a promova și stimula studiile și cercetările asupra operei sale, de a continua investigația temelor care l-au preocupat toată viața.

Inaugurarea *Catedrei* s-a desfășurat într-o sesiune specială, în zilele de 10 și 11 august 2017, cu o largă participare a academicienilor, profesorilor și cercetătorilor, toți sau aproape toți elevi ai lui Eugeniu Coșeriu, din Germania, Brazilia, Argentina, Chile și Uruguay.

În cadrul sesiunii de inaugurare s-au ținut conferințe, comunicări și mese rotunde ale participanților. Conferința inaugurală „Coseriu, Montevideo și Lingvistica secolului XX" a fost prezentată de Johannes KABATEK, profesor de Lingvistică iberoromanică și de Lingvistică romanică a Universității din Zürich, membru corespondent al Academiei Regale din Spania și al Academiei Regale din Galicia, director al *Arhivei Eugen Coșeriu din Tübingen,* care a menționat *că „anii perioadei din Montevideo au fost ani de o incredibilă activitate intelectuală, activitate a unui geniu, care în scurt timp, dotat cu o rară inteligență, viziune și neobosită muncă* [Profesorul E. Coșeriu] *a creat un centru, o școală, o operă durabilă și a pus bazele pentru o lingvistică nouă, cea pe care el însuși o va numi mai târziu Lingvistică integrală".*

Johannes KABATEK a petrecut ultimii 18 ani ai vieții lui Coșeriu în strâns contact cu savantul. A fost discipolul său, prieten și moștenitor al catedrei sale de la Tübingen. Înainte de moartea sa, Coșeriu i-a cerut să-și asume testamentar rolul de custode al operei sale, fapt care a fost acceptat. „De atunci se lucrează la constituirea Arhivei moștenirii științifice, care include lucrări publicate și nepublicate ale lui Coșeriu. Deja se află în lucru o serie de activități comemorative legate de centenarul nașterii lingvistului" [în anul 2021], care vor include, fără îndoială, *Montevideo, loc cheie pentru crearea și dezvoltarea operei sale*" – conchide J. Kabatek. „Prin crearea Catedrei, – a subliniat vorbitorul, – se aduce omagiu unuia dintre cei mai de seamă intelectuali ai secolului XX... Opera lui Coșeriu, care a marcat generații de lingviști, este durabilă și enciclopedică și, prin propriul potențial inerent, ea va descoperi diferite noi aspecte. Coșeriu deja este un clasic, dar mai este mult Coșeriu necunoscut, încât sunt sigur de marele său viitor".

BDD-A27850 © 2018 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:53:26 UTC)

O masă rotundă din cadrul sesiunii de inaugurare a *Catedrei* a fost moderată de prof. Adolfo ELIZAINCIN, fost elev al lui Coșeriu, actualmente președinte al Academiei Naționale de Litere a Republicii Uruguay și profesor la Universitatea din Montevideo, membru al Comisiei Coordonatoare a *Catedrei* înființate, care a spus că și ceilalți inițiatori și membri ai Comisiei, ca și el, au fost elevii lui E. Coșeriu. El și-a exprimat regretul că „în America Latină, unde E. Coșeriu a fost stabilit și a ținut cursuri, prelegeri, conferințe științifice practice în toate țările latinoamericane, nu s-a făcut nimic pentru a-i cinsti memoria și a-i continua opera lingvistică", spre deosebire de Europa, unde există o Catedră (la Cluj, România), se organizează congrese, conferințe, colocvii, se editează cărți și reviste.

Discuția în cadrul mesei rotunde s-a axat pe tema „HISPANICUM EST, NON LEGITUR. Receptarea operei coșeriene". Fraza în latină îi aparține lui Coșeriu însuși, în traducere: „Este în spaniolă, nu se citește", spunea lingvistul. După spusele lui A. Elizaincin, aceasta servește pentru a reflecta asupra a ceea ce s-a întâmplat cu opera lui Coșeriu.

„A scris, aproape toată opera sa, în spaniolă, apoi în franceză și în germană; nu în engleză. Nu are decât două-trei articole sau lucrări în engleză. E un fapt regretabil azi, dar limba de comunicare științifică unică este engleza, ceea ce a contribuit, după părerea mea, la o difuzare limitată a operei sale", a opinat prof. A. Elizaincin.

Au urmat și alte conferințe și mese rotunde, moderate de:
Angela SCHROTT (Univ. Kassel, Germania),
M. Viramonte de ÁVALOS (Univ. Naț. din Córdoba, Argentina),
A.M. OLIVIER (Univ. din Chile și Acad. de Limbă),
Oscar SARLO (Univ. din Montevideo și Acad. Naț. de Litere),
Andrés de AZEVEDO (Univ. din Montevideo),
Cristina ALTMAN (Univ. din São Paulo),
Brenda LACA (Universitatea Paris-VIII și Universitatea din Montevideo).

Salutăm din toată inima crearea CATEDREI „EUGENIO COSERIU" la Montevideo, considerând-o un act reparatoriu necesar față de memoria ilustrului filolog și umanist, față de inestimabila sa moștenire științifică.

En buena hora, CÁTEDRA „EUGENIO COSERIU"!

BDD-A27850 © 2018 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:53:26 UTC)